

Jeznach, Andrzej

Ziemiańskie korzenie ziemi mazowieckiej : uwagi wstępne

Nasze Korzenie 2, 40

2012

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ziemiańskie korzenie ziemi mazowieckiej

Uwagi wstępne

Mieczkowsky herbu Zagroba vel Zagłoba, zgodnie z informacjami Zbigniewa Mieczkowskiego zawartymi w jego autobiografii *Horyzonty wspomnień*, swe korzenie wywodzą z piastowskiego średniowiecza. Gniazdo rodu, Mieczki w Łomżyńskim, swoją nazwę wzięło od imienia rycerza Mieczka. Stamtąd pochodzili późniejsi właściciele Ciborza, Niedźwiedzia i Dzierzanowa. Ten ostatni majątek ziemski (Dzierzanowo-Rąkvice), mimo ogromnych zniszczeń doznanych podczas pierwszej wojny światowej, był w okresie międzywojennym znakomicie zarządzany przez Stefana Mieczkowskiego, uczestnika wojny z bolszewikami w 1920 roku, i jego żonę Helenę z Chamskich (herbu Jastrzębiec). Dzierzanowo przynosiło spore dochody, właściciel unowocześniał uprawę ziemi, hodował piękne konie. Z majątku do cukrowni w Małej Wsi transportowano buraki specjalnie zbudowaną linią kolei wąskotorowej. Małżonkowie Mieczkowsy cieszyli się szacunkiem nie tylko okolicznych rodzin ziemiańskich, ale również służby i okolicznych włościan. Ich przywiązanie do rodziny było najbardziej widoczne w trudnych czasach okupacji hitlerowskiej.

Zbigniew Mieczkowski, syn Stefana i Heleny, urodził się 22 czerwca 1922 roku w Dzierzanowie. Dzieciństwo upłynęło mu spokojnie w sielskiej atmosferze rodzinnego majątku przy kochających rodzicach oraz starszych siostrach, Elżbiecie i Danucie. Od siódmego roku życia pobierał w domu nauki, przerywane rozrywkami, spacerami i przejażdżkami konnymi, które tak miło wspomina.

Kształcił się w Warszawie i Włocławku. Kres temu fragmentowi życiorysu położył tragiczny wrzesień 1939 i druga wojna światowa, która przyniosła konfiskatę majątku przez Niemców, a później przez komunistów. Siedemnastoletni Zbyszek, opatrzony przez ojca pistoletem i czterema tysiącami złotych, rozpoczął wojenną tułaczkę. Droga z Dzierzanowa swój kres znalazła we Francji, a następnie Wielkiej Brytanii, w Polskich Siłach Zbrojnych. Mieczkowski trafił do I Dywizji Pancerniej generała Stanisława Maczka, przechodząc z nią szlak bojowy przez zachodnią Europę. Pamięć o swojej jednostce pielęgnuje do dnia dzisiejszego. Jest honorowym prezesem Fundacji Upamiętnienia I Dywizji Pancerniej generała Maczka. Przewodniczył również Komitetowi Budowy Pomnika I Dywizji w Warszawie i wydał album poświęcony pomnikom tej jednostki. Uczestniczył w wielu krajowych i emigracyjnych przedsięwzięciach ocalając pamięć o swych towarzyszach z dywizji i innych polskich formacji na Zachodzie. Wspierał także publikacje dotyczące ziemiaństwa polskiego i sam o nim pisał. Trudno wymienić wszystkie jego zasługi w tej dziedzinie. Był wielokrotnie odznaczany, w tym również francuską Legią Honorową. Po wojnie, jak wielu Polaków, pozostał w Wielkiej Brytanii, tam zdobył wykształcenie, pozycję i dobrobyt materialny. Założył rodzinę, ożenił się z Caroline, córką lorda i lady Grenfell. Obraca się w najwyższych sferach angielskiej arystokracji. W Anglii wyrastała dwójka jego dorosłych już dzisiaj dzieci, pamiętających jednak o swoich polskich korzeniach. Zbigniew Mieczkowski często przyjeżdża do Polski odwiedzając również Dzierzanowo.

ZBIGNIEW
MIECZKOWSKI
PODZAS SPOTKANIA
Z UCZNIAMI
SPOŁECZNEGO LICEUM
OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO
W MAŁEJ WSI W 2011 R.
FOT. A. JEZNACH

